

27 ביולי 2020

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה

שלום רב,

הנדון: ביטול קנסות על אי עטיית מסיכה שהוטלו על מפגינים בירושלים

אנו פונים אליך בעקבות הדברים החמורים שפורסמו אמש, המעידים על **אכיפה בררנית** שהופעלה בימים האחרונים נגד מפגינים מול בית ראש הממשלה בירושלים **משיקולים פוליטיים וזרים** מתוך כוונה **להתנכל למפגינים, לחירות ההפגנה ולאושיות המשטר הדמוקרטי** במדינת ישראל.

1. בשיחה בין השר לביטחון פנים, אמיר אוחנה, לבין מפקד מחוז ירושלים, ניצב דורון ידיד, נשמע השר אומר לניצב ידיד: "אנחנו לא יכולים להמשיך עם הברדק הזה. אנחנו לא יכולים להמשיך עם האנרכיזם הזה". בתגובה מסביר ניצב ידיד לשר על הצעדים שנקטו נגד האזרחים שהשתתפו בהפגנה בירושלים: "קיבלו גם דוחות על מסכות. אתמול חילקנו 160 דוחות על אי עטיית מסכה בהפגנה, שזה לא שכיח... בדרך כלל בהפגנות נמנעים מזה".

2. דברים אלה עולים בקנה אחד עם תלונות שקיבלנו לאחרונה, ותלונות נוספות שפורסמו ברבים, בדבר אכיפת יתר דווקנית ומופרזת של החובה לעטות מסיכות במהלך הפגנות שהתקיימו בשבועיים האחרונים מול בית ראש הממשלה בירושלים. כך, לדוגמה, מפגינים שעטו את המסיכה באופן עקום או באופן שלא כיסה את האף במלואו קיבלו קנס. גם מפגינים שהסירו את המסיכה לרגע כדי לשתות או לעשן נקנסו.

3. שימוש באמצעי אכיפה באופן המתואר מהווה אכיפה בררנית מובהקת ומכוונת המונעת משיקולים זרים ופסולים. מדובר בניצול לרעה של סמכויות האכיפה של המשטרה, הנוגד את עיקרון השוויון בפני החוק במובנו הבסיסי ביותר ומרוקן את הזכות הבסיסית להליך הוגן. **אכיפה בררנית מסוג זה "היא הרסנית לשלטון החוק; היא מקוממת מבחינת הצדק; היא מסכנת את מערכת המשפט"** (בג"ץ 6396/96 זקין נ' ראש עיריית באר שבע, פ"ד נגד 305, 289 (3) (1999)).

4. החלטה להטיל קנס על אזרח היא החלטה מנהלית שחייבת להתבסס על שיקולים ענייניים בלבד. הניסיון להטיל מורא על המפגינים ולהרתיע אותם מלהשתתף בהפגנה באמצעות אכיפה מוגברת של עבירה מסוימת פוגע באופן חמור בזכות לחופש הביטוי ולחירות ההפגנה. ברי, כי הפגנה אינה מעניקה למשתתפיה פטור מהחובה לשמור על החוק, ובכלל זה החובה לעטות מסיכה. ברם לא בכך מדובר בעניין שלפנינו. דברי מפקד המחוז אינם משתמעים לשתי פנים: אכיפת חוק מוגברת בוצעה כלפי אזרחים רק בשל העובדה שיצאו להפגין ולממש את זכותם וחובתם האזרחית.

5. בתגובה שהוציאה דוברות המשטרה נטען כי "המשטרה מבצעת אכיפה של חובת עטיית מסכה במרחב הציבורי גם במחאות, ללא משוא פנים וללא כל קשר לזהות המפגינים או נושא

המחאה". אך בשים לב לדברים החד משמעיים של מפקד המחוז בהקלטה, ברי שתגובה זו מנותקת מן המציאות ומופרכת.

6. נציין, כי אין אנו מקלים ראש בלחצים הפסולים והלא חוקיים שמפעיל השר לביטחון הפנים על צמרת המשטרה בניסיון נואל להפוך את משטרת ישראל למליציה פרטית שתשרת את מטרותיו הפוליטיות. אכן, שלטון החוק ורשויות אכיפת החוק נתונים היום במתקפה מסוכנת מעין כמוה, ובמסגרת זו מתמודדת צמרת המשטרה עם מצב חסר תקדים, שבו השר הממונה מועל בתפקידו וחורג מסמכויותיו (ראה מכתבנו אליך בעניין הנחייתו של השר למשטרה לאסור הפגנות מול בית ראש הממשלה מיום 23.7.2020).

7. לאור האמור לעיל, יש לבטל באופן גורף את כלל הקנסות שהוטלו על המפגינים בירושלים. כמו כן, נדרשת מעורבותך לבירור התנהלותו של מפקד המחוז בהנחיית השוטרים הכפופים לו לבצע אכיפה מוגברת בהפגנות בירושלים.

בכבוד רב ובברכה,

אבנר פינצ'וק, עו"ד

אן סוצ'יו, עו"ד

העתקים:

מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)
ניצב מוטי כהן, מ"מ המפכ"ל
תנ"צ אילת אלישר, היועצת המשפטית, משטרת ישראל